

## Helsinki Energy Challenge (energia kihívás): „Olyan kreatív dolgot akartunk létrehozni, amely más városok javát szolgálja”



### Interjú Jan Vapaavuori-val, Helsinki polgármesterével (2017-2021).

Helsinki városa 2020 februárja és 2021 márciusa között nemzetközi tervpályázatot szervezett, hogy megoldásokat találjon a szénrel és gázzal táplált távfűtési rendszer 2035-ig történő kivezetésére. Jan Vapaavuori, Helsinki akkori polgármestere megosztotta velünk a [„Helsinki Energy Challenge-ből”](#) levont tanulságokat.

photo: Jetro Stavén

### **Melyek voltak a Helsinki Energy Challenge elindításának fő okai?**

Jan Vapaavuori: *„Ez a projekt kétféle elképzelésből indult ki. Először is egy trükkös kihívással kellett szembenéznünk, amelyet nem tudtunk megoldani. Másodsorban azt akartuk, hogy más városok is profitáljanak az intézkedéseinkből.*

*Helsinki elkötelezett amellett, hogy 2035-re klímasegleges lesz. Jelenleg a város kibocsátásainak több mint 50%-a a fűtési és hűtési ágazatból származik. Emellett Finnországban 2029-től betiltják az energiatermelés céljából történő szénégetést. Jelenleg két széntüzelésű kombinált hő- és villamosenergia-termelő (CHP) erőmű látja el az egész városra kiterjedő távfűtési és -hűtési (DHC) rendszert. Az egyiket 2023-ban bezárjuk, de a másik esetében nem volt megújuló alternatívánk. Dönthetünk úgy, hogy szén helyett biomasszát használunk, ami az általános megoldás. De nem hiszem, hogy a biomassza tömeges égetése is fenntartható megoldás lenne. Így, miután kizártuk a biomasszát, nem volt egyértelmű válaszunk arra, hogyan tudnánk dekarbonizálni a DHC-hálózatunkat.*

*Ráadásul előremutató város szeretnénk lenni, valami kreatív dolgot akartunk csinálni, ami más városoknak is hasznára válhat, ezért meghívtuk a világ többi*

*részt, hogy segítsenek nekünk megoldani a problémát. A kezdetektől fogva egyértelmű volt, hogy a versenytársak által javasolt megoldások némelyike releváns lehetnek más városok számára. Helsinki város filozófiája nemcsak az, hogy magát a várost klímasemlegessé tegye, hanem az is, hogy hozzájáruljon a világ többi részének ugyanerre irányuló törekvéseihez.*

*New York városa inspirált minket, ahol már egy ideje MoonShot Challenges néven rendeznek ilyen jellegű versenyeket.*

### **Melyek voltak a legnagyobb tanulságok az Ön számára?**

*Megtanultam, hogy nem elég, ha egy város 100%-ban birtokolja az energiavállalatát, hanem mélyen együtt kell működnie ezzel a vállalattal, hogy városként nagyobb szerepet játsszon az emberiség mai legnagyobb kihívásának megoldásában. A fűtési rendszer szén-dioxid-mentesítésének problémáját nem testálhatjuk rá egy vállalatra, még akkor sem, ha az 100%-ban a mi tulajdonunkban van. A fűtés és hűtés dekarbonizációja nem pusztán technikai probléma.*

*Egy másik tanulság, hogy olyan rendszert kell létrehozni, amely a lehető legrugalmasabb. Megtanultuk, hogy a technológia minden egyes nap lépéseket tesz előre. Meg kell próbálnunk egy olyan rendszert létrehozni, amelyben nem zárjuk be magunkat olyan technológiákba, amelyek két év elteltével már elavulnak. Olyan ökoszisztémát kell létrehoznunk, amely rugalmas és alkalmazkodik az új technológiákhoz a jövőben.*

### **Tippek a sikeres energiaki híváshoz**

Laura Uttu-Deschryvere, a Helsinki Energy Challenge projekt igazgatója és Kaisa-Reeta Koskinen, a szén-dioxid-semleges Helsinki projekt igazgatója megosztotta velünk a kihívás megszervezésével kapcsolatos visszajelzéseit. Alább hasznos tippet találunk hasonló verseny megrendezéséhez az Önök városában!

A Helsinki Energy Challenge megszervezése két lépésben történt: először egy nyitott pályázati szakasz kezdődött, amelynek keretében 232 országból 35 pályázat érkezett a városba, majd egy közös alkotási szakasz következett tíz kiválasztott csapattal. Az első fázisban a pályázóknak egy rövid magyarázó feljegyzésben kellett meggyőzniük a zsűrit

arról, hogy az általuk javasolt megoldásokban rejlik a probléma megoldásának kulcsa, illetve, hogy a csapatuk képes elvégezni a második fázis feladatait. A közös alkotás szakaszában a város további információkat nyújtott a DHC rendszereiről, hogy a döntősök részletes főtervet javasolhassanak a város szén-dioxid-mentesítési céljának eléréséhez. Négy tényező segítheti a verseny sikeres lebonyolítását.

### 1. Őrizd meg nyitottnak a kihívást

Helsinki városa a kihívás megoldására nem konkrét technológiai megoldásokat keresett, hanem átfogó főterveket, innovációk és rendszerben történő gondolkodás integrálásával. Így nem határoztak meg korlátozásokat a javasolt megoldások tekintetében. A beérkezett javaslatok óriási sokfélesége miatt (a tiszta fűtési aukcióktól a térbeli megoldásokon át a napszél energiájának kitermeléséig) kihívás volt értékelni őket. A különböző kategóriák használata egyszerűsíthette volna a döntősök kiválasztását, de ez a pályázók javaslatait is orientálta volna.

### 2. Légy szervezett és készülj fel a kétirányú tanulási élményre

Tekintettel a beérkezett pályázatok sokféleségére és jelentős számára, az elbírálásuk meglehetősen sok munkát igényelt és különböző háttérű szakértők bevonását vonta maga után. Így a kihívás sikeréhez nélkülözhetetlen volt a város kulcsfontosságú személyeinek és helyi érdekeltjeinek rendelkezésre állása. A második szakaszban a döntős csapatok találkozhattak a politikai vezetőkkel, a város szakértőivel és a Helsinki energiavállalat szereplőivel. Ezáltal jobban megértették a város szükségleteit és az akadályokat, amelyekkel szembe kell néznie, miközben az újítók kihívás elé állíthatták a város képviselőit, ami pedig tovább serkentette a résztvevők közötti versengést.

### 3. Fogalmazd meg világosan, mit akarsz

Helsinki hét kritériumot határozott meg a döntősök által javasolt főtervek értékeléséhez: az éghajlatra gyakorolt hatás, a természeti erőforrásokra gyakorolt hatás, a költségek, a megvalósítási ütemterv, a megvalósíthatóság, az ellátás megbízhatósága és biztonsága, valamint a hőkapacitás. Ez arra készítette az újítókat, hogy vegyék figyelembe a városi kihívás különféle aspektusait. Helsinki adatkészletet is összeállított a döntősök számára, valamint irányadó feltételezéseket, például az épületek jövőbeni energiaigényét illetően. Így minden csapat azonos keretet kapott. Feltételezésekre is szükség volt egyes adatok bizalmas mivolta miatt, vagy azért, mert a városnak nem volt válasza a döntősök összes kérdésére.

#### 4. Hívj meg nemzetközi és interdiszciplináris csapatokat

Helsinki a világ minden tájáról hívott embereket, hogy részt vegyenek ebben a kihívásban: több mint 35 országból jelentkeztek csapatok. A helyi és országos helyzetektől független emberek javaslatot tehetek újszerű ötletekre: ez segített új ismeretek elsajátításában és a berögződési hatások (a megoldások egy kategóriájában való megrekedés) elkerülésében. A város emellett egy csúcszakértőkből álló nemzetközi zsűrit is megválasztott, amely értékelte a tíz döntős javaslatot és kiválasztotta a díjazottakat.

[Tekintse meg a webináriumról készített felvételt, amelyben többet is megtudhat arról, mit tanult a város ebből az egyedülálló élményből.](#)